

ду та властивостей гірничих порід, руд, мінералів, підземних вод, а також інших якісних чи кількісних параметрів та ознак надр і отримані за результатами геолого-розвідувальних, геолого-екологічних, картографічних, моніторингових, науково-дослідних, експлуатаційно-виробничих, дослідно-конструкторських, проектно-технологічних, громадських та інших робіт, можуть бути створені (придбані) на кошти державного бюджету або на власні кошти юридичних та фізичних осіб, реалізовані, у тому числі експортовані, на договірних умовах, мають відкритий або обмежений доступ (конфіденційна, таємна та службова інформація), підлягають обов'язковій реєстрації, обліку та постійному зберіганню (депонуванню) державною геологічною службою задля розвитку мінерально-сировинної бази України.

Список використаної літератури. 1. Закон України "Про ратифікацію Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля" // Офіційний вісник України, 1999, № 28 (30.07.99), ст. 1368. 2. "Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля" // Офіційний вісник України, 2010, № 33 (14.05.2010), ст. 1191. 3. Закон України "Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року" // Офіційний вісник України, 2011, № 3 (24.01.2011), ст. 158. 4. Закон України "Про затвердження Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року" // Офіційний вісник України, 2011, № 39 (03.06.2011), ст. 1581. 5. Андрейцев В.І. Екологічне право: загальна частина. – К.: Вентурі, 1996. – С. 18. 6. Постанова Кабінету Міністрів України від 13.06.1995 р. № 423 "Про затвердження Положення про порядок розпорядження геологічною інформацією" // Зібрання постанов Уряду України, 1995, № 8, ст. 220. 7. Наказ Державного комітету природних ресурсів України від 13.12.2004 р. № 244 "Про затвердження Правил нормативного забезпечення геологічного вивчення надр" // Офіційний вісник України, 2005, № 7 (04.03.2005), ст. 411; 8. Закон України

"Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій" // Офіційний вісник України, 2006, № 40 (18.10.2006), ст. 2664; 9. Закон України "Про землеустрій" // Офіційний вісник України, 2003, № 25 (04.07.2003), ст. 1178; 10. Закон України "Про обов'язковий примірник документів" // Офіційний вісник України, 1999, № 18 (21.05.99), ст. 776; 11. Філатова В. К. Правове регулювання геологічного вивчення надр: Дисертац. ...канд. юрид. наук / Націон. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. – Харків., 2008. – 192 с.; 12. Офіційний вісник України, 2010, № 92 (10.12.2010) (частина 1), ст. 3248. 13. Відомості Верховної Ради України, 1994, № 16 (19.04.94), ст. 93. 14. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.geo.gov.ua/dostup-do-publchnoyi-nformaciyi.html>. 15. Постанова Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 р. № 1075 "Про затвердження Методики визначення вартості геологічної інформації, отриманої за рахунок коштів державного бюджету" // Офіційний вісник України, 2008, № 95 (22.12.2008), ст. 3141. 16. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 18.07.2000 р. № 73 "Про затвердження Інструкції про порядок обліку результатів робіт з геологічного вивчення надр" // Офіційний вісник України, 2000, № 32 (25.08.2000), ст. 1381. 17. Наказ Геолкому України, від 15.02.2000 р. № 17 "Про затвердження Інструкції про порядок державної реєстрації та обліку робіт з геологічного вивчення надр" // Офіційний вісник України, 2000, № 16 (05.05.2000), ст. 686. 18. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.05.2011 р. № 594 "Про затвердження Порядку проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами" // Офіційний вісник України, 2011, № 44 (20.06.2011), ст. 1783. 19. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.05.2011 р. № 615 "Про затвердження Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами" // Офіційний вісник України, 2011, № 45 (24.06.2011), ст. 1832. 20. Закон України "Про державну геологічну службу України" // Офіційний вісник України, 1999, № 48 (17.12.99), ст. 2335. 21. Указ Президента України від 06.04.2011 р. № 391/2011 "Про Положення про Державну службу геології та надр України" // Офіційний вісник України, 2011 р. № 29 (26.04.2011), ст. 1228. 22. Наказ Держкомгеології України від 09.11.1998 р. № 163 "Про Положення про Державну геологічну карту України масштабу 1 : 200000" // Офіційний вісник України, 1999, № 2 (29.01.99), ст. 5. 23. Офіційний вісник України, 1999, № 40 (22.10.99), ст. 1980. 24. Закон України "Про нафту і газ" // Офіційний вісник України, 2001, № 33 (31.08.2001), ст. 1524. 25. Закон України "Про газ (метан) вугільних родовищ" // Офіційний вісник України, 2009, № 46 (30.06.2009), ст. 1544. 26.

Надійшла до редколегії 07.12.12

УДК 336.76; 346

О. Кологойда, канд. юрид. наук, доц., М. Крук

НОВЕЛИ ТА ОСНОВНІ НАПРЯМКИ РЕФОРМУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ПРО ЦІННІ ПАПЕРИ

Стаття присвячена визначенню та аналізу завдань та основних напрямків удосконалення законодавства, що регулює відносини на фондовому ринку України.

Ключові слова: фондовий ринок, цінні папери, законодавство про цінні папери.

В статті определены и проанализированы задачи и основные направления усовершенствования законодательства, регулирующего отношения на фондовом рынке Украины.

Ключевые слова: фондовый рынок, ценные бумаги, законодательство про ценные бумаги.

The article is devoted to the research of the determination and analysis of tasks and basic directions of improvement of legislation, that regulative relation at the fund market of Ukraine.

Key words: fund market, securities, legislation about securities.

На розвиток фондового ринку впливає стан законодавчого регулювання випуску та обігу цінних паперів, правового статусу учасників ринку цінних паперів та порядку здійснення операцій з цінними паперами.

Дослідженню правового регулювання відносин на фондовому ринку України приділяли увагу такі вчені правознавці як Бурмака М.О., Кривов'язюк І.В., Назарчук І. Р., Онуфрієнко О.І., Павлов В.І., Панова Л.В., Пилипенко І.І., Посполітак В., Полюхович В.І., Яроцький В.Л. та ін.

Метою цієї статті є дослідження останніх новел та основних напрямків зміни законодавства, що регулює відносини на фондовому ринку України.

Основними новелами та напрямками реформування законодавства про цінні папери є:

1. **Реформування депозитарної системи України** шляхом створення Центрального депозитарію цінних паперів та системи депозитарних установ, що мають замінити реєстраторів, депозитарії та зберігачів та ви-

рішити одночасно три проблеми: удосконалити інфраструктуру ринку цінних паперів в сфері депозитарної діяльності; уніфікувати облік права власності на цінні папери незалежно від форми їх випуску (документарної чи бездокументарної); забезпечити дотримання при здійсненні розрахунків принципу "поставка проти платежу". (Закон України від 6.07.2012р. "Про депозитарну систему України" (далі – Закон "Про депозитарну систему України" або Закон)).

В Україні можуть провадитися такі види депозитарної діяльності: 1) депозитарна діяльність Центрального депозитарію; 2) депозитарна діяльність НБУ; 3) депозитарна діяльність депозитарної установи; 4) діяльність із зберігання активів інститутів спільного інвестування; 5) діяльність із зберігання активів пенсійних фондів (ст. 3 Закону, ст. 4 Закону України від 30.10.1996. "Про державне регулювання ринку цінних паперів"). ПАРД пропонує виділяти перші 3 види депозитарної діяльності, а діяльність із зберігання активів ІСІ та пенсійних фон-

© Кологойда О., Крук М., 2013

дів розглядати як види депозитарної діяльності депозитарної установи [1].

Учасниками депозитарної системи є: Центральний депозитарій, депозитарні установи; Національний банк України; Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках. Рішення про передачу цінних паперів, віднесених до компетенції НБУ, на депозитарне обслуговування до Центрального депозитарію може бути прийняте не раніше ніж через 2 роки з дня набрання чинності Законом (п. 8 Перехідних та прикінцевих Положень Закону). Отже, в найближчі 3 роки в Україні зберігається унікальна в світі модель депозитарної системи, яка передбачає наявність двох центральних установ та двох різних систем обліку цінних паперів: 1) Центральним депозитарієм та депозитарними установами щодо корпоративних цінних паперів; 2) НБУ щодо державних цінних паперів та облігацій місцевих позик.

На день реєстрації Правил Центрального депозитарію у його статутному капіталі частка держави разом з НБУ повинна становити не менш як 50% (п. 11 Перехідних та прикінцевих положень Закону). В світі є аналоги такої моделі. Зокрема, в Словаччині Центральний депозитарій повністю належить Міністерству фінансів, в Болгарії та Хорватії держава виступає мажоритарним акціонером, в Польщі Центральний банк володіє майже половиною акцій Центрального депозитарію. Проте, є держави в яких Центральні депозитарії створено самими учасниками ринку (Італія, Португалія, Чехія, Німеччина) і вони належать біржам.

Мінімальний розмір статутного капіталу Центрального депозитарію – 100 млн. грн. Виключна компетенція Центрального депозитарію визначена п. 8 ст. 9 Закону. Виключною компетенцією НБУ як учасника депозитарної системи є здійснення депозитарного обліку державних цінних паперів та облігацій місцевих позик (ст. 13 Закону).

Депозитарною установою є юридична особа, що утворюється та функціонує у формі АТ або ТОВ і яка в установленому порядку отримала ліцензію на провадження депозитарної діяльності депозитарної установи (ст. 14 Закону). Основні законодавчі вимоги до депозитарних установ: організаційно-правова форма АТ або ТОВ; виключним видом діяльності – депозитарна діяльність, крім її поєднання з іншими видами діяльності у випадку, передбаченому ст. 3 Закону; мінімальний розмір статутного капіталу – 7 млн. грн.; частка іншої депозитарної установи, торговця цінними паперами або інституційного інвестора у статутному капіталі – не більш як 5 %; наявність обладнання, зокрема комп'ютерної техніки з відповідним програмним забезпеченням, окремих каналів зв'язку, приміщення відповідно до встановлених НКЦПФР; обов'язок протягом місяця з дня отримання ліцензії відкрити рахунок у цінних паперах у Центральному депозитарії.

Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках – юридична особа, що функціонує у формі ПАТ та забезпечує здійснення грошових розрахунків за правочинами щодо цінних паперів, укладеними на фондових біржах та поза фондовою біржею, якщо проводяться розрахунки за принципом "поставка цінних паперів проти оплати" (виключна компетенція) (ст. 15 Закону).

За діючим Законом від 10.12.1997 р. "Про Національну депозитарну систему України та особливості електронного обігу цінних паперів" кліринг – визначення доходу і зобов'язань за операціями кожного учасника торгів з урахуванням усіх здійснених ним угод – здійс-

нюють фондові біржі. Розрахунковий центр виконуватиме також функції розрахункового банку для всіх учасників торгів на фондовому ринку. Світова практика свідчить, що грошовими розрахунками за операціями з цінними паперами має займатися Центральний депозитарій. Клірингові ж організації беруть на себе ризики учасників торгів і не можуть зберігати їх гроші.

Статутний капітал Розрахункового центру – 100 мільйонів гривень. Частка НБУ у статутному капіталі повинна становити не менш як 25% плюс одна акція. Відповідно до п. 12 Перехідних та прикінцевих положень Закону на день реєстрації Правил Розрахункового центру у його статутному капіталі частка НБУ повинна становити не менш як 75%. Після закінчення 5-річного періоду з дня набрання чинності Законом частка НБУ може бути зменшена не менше, ніж до 25% плюс одна акція.

В Україні може існувати лише один Розрахунковий центр. 8.11.2012р. на засіданні Ради НБУ Правління НБУ було рекомендовано створити Розрахунковий центр на базі депозитарія Всеукраїнського депозитарію цінних паперів [2].

2. Розширення (доповнення) форм державного регулювання фондового ринку пруденційним наглядом за професійними учасниками фондового ринку в межах діяльності, яка провадиться таким учасником на підставі виданої НКЦПФР ліцензії (абз. 11 ст. 3 Закону "Про державне регулювання ринку цінних паперів").

3. Впровадження системи рейтингування суб'єктів господарювання та інструментів фондового ринку незалежними рейтинговими агентствами. Визначення рейтингової оцінки потребують емітенти: 1) підприємства, у статутних капіталах яких є державна частка; 2) підприємства, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави; 3) підприємства, які займають монопольне (домінуюче) становище. Визначення рейтингової оцінки, якщо інше не встановлено законом, потребують усі види боргових та іпотечних емісійних цінних паперів, які не розподіляються між засновниками або серед заздалегідь визначеного кола осіб і можуть розповсюджуватися шляхом публічного розміщення, купуватися та продаватися на фондовій біржі, крім державних цінних паперів та цінних паперів, емітованих Державною іпотечною установою (ч. 13 ст. 4-1 Закону України "Про державне регулювання ринку цінних паперів").

4. Розширення видів професійної діяльності за рахунок клірингової діяльності з обмеженням функцій фондових бірж щодо здійснення клірингу та розрахунків лише за фінансовими інструментами, іншими, ніж цінні папери (статті 16, 20, ч. 2 ст. 26 Закону України "Про цінні папери та фондовий ринок", ст. 4 Закону "Про державне регулювання ринку цінних паперів" із змінами згідно Закону від 04.07.2012 р.).

Клірингова діяльність – діяльність з визначення зобов'язань, що підлягають виконанню за правочинами щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів, підготовка документів (інформації) для проведення розрахунків, а також створення системи гарантій з виконання зобов'язань за правочинами щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів. Особами, які провадять клірингову діяльність, є клірингові установи та Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках. Центральний депозитарій та НБУ можуть провадити клірингову діяльність з урахуванням вимог, встановлених законодавством (ст. 19¹ Закону "Про цінні папери та фондовий ринок" в редакції згідно

Прикінцевих та перехідних положень Закону "Про депозитарну систему України").

5. Дематеріалізація емісійних цінних паперів.

Цінні папери за формою існування поділяються на бездокументарні та документарні. Сучасний фондовий ринок характеризується тенденцією дематеріалізації документа як традиційної форми випуску цінного паперу. У зв'язку з дематеріалізацією документ зникає, але потреба у спрощеному обігу прав, який завжди забезпечував інститут цінних паперів, залишається. Це тягне за собою виникнення так званої тенденції до оречевлення прав.

Дематеріалізація випуску цінних паперів забезпечується нормами Закону України "Про цінні папери та фондовий ринок", Закону України від 17.09.2008 р. "Про акціонерні товариства", Закону України від 10.12.1997 р. "Про національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні", Положення про порядок переведення випуску іменних акцій документарної форми існування у бездокументарну форму існування, затвердженого рішенням ДКЦПФР від 30.06.2000 р. № 98, Порядку заміни свідоцтва (свідоцтв) про реєстрацію випуску (випусків) емісійних цінних паперів у зв'язку зі зміною найменування емітента та/або зміною форми існування акцій затвердженого рішенням ДКЦПФР від 30.08.2011 р. N 1180; Положення про глобальний сертифікат та тимчасовий глобальний сертифікат, затвердженого рішенням ДКЦПФР від 13.09.2006 р. № 806 та ін.

Акції та облігації в Україні наразі можуть існувати виключно у бездокументарній формі (ч. 2 ст. 20 Закону України "Про акціонерні товариства", ч. 3 ст. 6, ч. 2 ст. 8 Закону України "Про цінні папери та фондовий ринок"). Абз. 1 п. 9 р. VI "Прикінцеві та перехідні положення" Закону "Про депозитарну систему України" запровадив виключно бездокументарну форму і для інших емісійних цінних паперів передбачивши, що з дня опублікування Закону (11.10.2012 р.) емітент емісійних цінних паперів (крім казначейських зобов'язань України) під час здійснення емісії цінних паперів може обрати лише бездокументарну форму існування таких цінних паперів, а договір про обслуговування емісії такий емітент може укласти лише з Національним депозитарієм України, а у випадках, визначених законом, – Національним банком України.

Іменні емісійні цінні папери існують виключно в бездокументарній формі. Неемісійні цінні папери можуть існувати виключно в документарній формі і за формою випуску можуть бути лише ордерними або на пред'явника (ч.2, 4 ст. 3 Закону "Про цінні папери та фондовий ринок" в редакції згідно прикінцевих положень Закону "Про депозитарну систему України", що набирає чинності з 11.10.2013 р.). Іменні емісійні цінні папери, випуск яких зареєстровано до дня опублікування Закону, можуть існувати в документарній формі до дня набрання чинності цим Законом (11.10.2013 р.).

6. Визначення порядку набуття правового статусу та компетенції **об'єднань професійних учасників фондового ринку та саморегульованих організацій** професійних учасників фондового ринку (ст. 48 Закону "Про цінні папери та фондовий ринок")

7. Розвиток **інструментів фондового ринку** за рахунок легалізації нових та розширення існуючих видів цінних паперів:

а) **цільові облігації підприємств**, виконання зобов'язань за якими здійснюється шляхом передачі об'єкта (частини об'єкта) житлового будівництва (Закон "Про цінні папери та фондовий ринок" доповнено статтею 8-1

згідно із Законом України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо облігацій" від 02.06.2011 р. Емісію таких цінних паперів може здійснювати юридична особа, яка згідно із законодавством має право на виконання функцій замовника будівництва такого об'єкта, або юридична особа, що уклала договір участі у будівництві житла з органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, що мають право власності, оренди чи постійного користування земельною ділянкою, на якій буде розташовано об'єкт житлового будівництва, яким забезпечуватиметься виконання зобов'язань за цільовими облігаціями.

в) **облігації міжнародних фінансових організацій** (проект Закону України № 0964 від 12.12.2012 р. "Про внесення змін до Закону України "Про цінні папери та фондовий ринок" щодо емісії облігацій міжнародних фінансових організацій" [3] (прийнятий за основу 17.05.2012 р.). Міжнародні фінансові організації можуть здійснювати в порядку, встановленому НКЦПФР, емісію відсоткових або дисконтних іменних облігацій виключно шляхом публічного розміщення на українських фондових біржах. КМУ за погодженням з НБУ надає дозвіл на здійснення міжнародною фінансовою організацією емісії облігацій та встановлює граничні обсяги суми випуску. Кошти, залучені від емісії, використовуються виключно для кредитування в національній валюті реального сектору економіки та/або реалізації довгострокових інвестиційних проектів його розвитку на цілі, визначені проспектом емісії облігацій. Розміщення, продаж та погашення облігацій здійснюються в національній валюті. Обіг облігацій дозволяється після реєстрації НКЦПФР звіту про результати розміщення та видачі свідоцтва про реєстрацію випуску таких облігацій;

г) **аграрна розписка** (Закон України від 06.11.2012 р. "Про аграрні розписки") – товаророзпорядчий документ, що фіксує безумовне зобов'язання боржника, яке забезпечується заставою, здійснити поставку сільськогосподарської продукції або сплатити грошові кошти на визначених у ньому умовах (ст. 1). Аграрні розписки не є цінним папером. В залежності від змісту зобов'язання аграрні розписки поділяються на товарні та фінансові (ст. 2). Для дійсності аграрної розписки обов'язковим є її нотаріальне посвідчення та включення до Державного реєстру аграрних розписок. Аграрні розписки виконуватимуться за виконавчими написами нотаріусів,

Г) розширення переліку видів цінних паперів, які можуть бути номіновані у вільноконвертованій іноземній валюті за рахунок казначейських зобов'язань (ч.1 ст.11 Закону "Про цінні папери та фондовий ринок" із змінами внесеними Законом від 04.07.2012р.) Постановою КМУ "Про випуск казначейських зобов'язань" від 5.09.2012 р. № 836 передбачено здійснити випуск казначейських зобов'язань на пред'явника в документарній формі загальним обсягом 200 млн. доларів США із строком обігу 24 місяці, номінальною вартістю 500 доларів США, двома серіями А та Б в документарній формі Доходи за казначейськими зобов'язаннями виплачуються кожні шість місяців за купонами. Розмір доходу за кожним купоном серії А становить 23 долари США, серії Б – 20 доларів США. Розміщення і погашення здійснюються установи ПАТ "Ощадбанк".

Г) **Фінансовий вексель** (впроваджений в обіг Законами України від 6.12.2012р. "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо подальшого удосконалення адміністрування податків і зборів" та "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо подальшого удосконалення адміністрування податків і

зборів") – це цінний папір, що посвідчує зобов'язання банківської установи, у тому числі центральний орган виконавчої влади, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, які випускаються в бездокументарній формі з метою оформлення наявної заборгованості, у тому числі Державного бюджету України (п.п. 14.1.176-1 Податкового Кодексу України).

Фінансові векселі характеризуються не товарністю (на них не поширюється вимога ст. 4 Закону України "Про обіг векселів" відповідно до якої видавати переказні і прості векселі можна лише для оформлення грошового боргу за фактично поставлені товари, виконані роботи, надані послуги). Фінансові векселі на відміну від звичайних є неемісійними цінними паперами та випускаються у бездокументарній формі (ст.5 Закону "Про обіг векселів в Україні"). Особливості випуску, обігу, погашення та стягнення за фінансовими векселями визначаються: НБУ – для векселів, що емітуються банківськими установами (*банківський фінансовий вексель*); КМУ – для векселів, що випускаються центральним органом виконавчої влади, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів (*казначейський фінансовий вексель*). КМУ планує випустити в 2013 р. казначейські фінансові векселі для відшкодування ПДВ на 17 млрд грн. У 2010 році уряд вже погашав свої борги перед підприємствами за допомогою схожого інструменту – ПДВ-облігацій.

8. Уточнено **визначення поняття** (за рахунок інших фінансових інструментів), **критеріїв професійної діяльності** та визначено підстави суміщення професійних видів діяльності на фондовому ринку (ст. 16 Закону України "Про цінні папери та фондовий ринок"); визначено вимоги до професійних учасників фондового ринку та осіб, які мають у них істотну участь (ст. 27, 27-1). Правочини щодо цінних паперів, вчинені без участі (посередництва) торговця цінними паперами, крім випадків, передбачених ч. 8 ст. 17 Закону "Про цінні папери та фондовий ринок", визнано нікчемними (ч. 9 ст. 17 Закону "Про цінні папери та фондовий ринок").

9. **Визначено обсяг інформації, що підлягає розкриттю професійними учасниками фондового ринку** (ч. 10 ст. 17, ч. 1 ст. 23 Закону "Про цінні папери та фондовий ринок").

10. **Зосередження торгів цінними паперами на організаційно оформленому фондовому ринку (фондовій біржі)**. ПАТ зобов'язане здійснювати публічне розміщення акцій додаткових емісій лише на фондовій біржі (ч. 1 ст. 33 Закону "Про цінні папери та фондовий ринок" із змінами згідно Закону від 4.07.2012 р.).

Забезпечення сталого розвитку фондового ринку України та його інфраструктури потребує вирішення широкого кола завдань, передбачених Програмою розвитку фондового ринку на 2012–2014 роки та Програмою економічних реформ на 2010–2014 роки "Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна влада", якою передбачено необхідні кроки для зростання й розвитку фондового ринку й сектору фінансових послуг шляхом: створення законодавчої бази для впровадження нових фінансових інструментів та механізмів перерозподілу коштів; посилення інституціональ-

ної спроможності й операційної незалежності регулятора фондового ринку; посилення вимог до управління ризиками, прозорості діяльності та розкриття інформації учасниками фондового ринку; створення єдиної системи депозитарного обліку цінних паперів.

Актуальною проблемою є вдосконалення системи валютного регулювання на фондовому ринку без якої неможливо здійснити інтеграцію українського ринку капіталу у світовий ринок. У напрямку розвитку організованого ринку цінних паперів планується запровадити стимули щодо здійснення IPO українськими компаніями. При цьому важливо розширювати доступ до фондових бірж для інвесторів-фізичних осіб. Програма розвитку фондового ринку передбачає вдосконалення системи звітності ICI, розширення переліку інструментів, в які можуть інвестуватися кошти ICI, запровадження інституту інвестиційних консультантів [4].

Одним з найбільш актуальних питань для національного фондового ринку є розширення пропозиції цінних паперів з високими інвестиційними характеристиками, розширення кола його учасників та підвищення якості його інфраструктури зокрема, за рахунок залучення до біржового обігу цінних паперів іноземних емітентів. Рішенням НКЦПФР від 22.11.2012 р. № 1692 затверджено "Положення про допуск цінних паперів іноземних емітентів до обігу на території України".

Асоціацією "Українські фондові торговці" розроблена Концепція доступу на український фондовий ринок фінансових інструментів іноземних емітентів, активи яких розташовані в Україні [5], реалізація якої має позитивно вплинути на розвиток національного фондового ринку внаслідок покращення кількісних і якісних характеристик інструментарію біржової торгівлі, поширення можливостей для інвестування в Україну, модернізації інфраструктури національного фондового ринку.

Перспективи подальших досліджень окресленої проблематики пов'язані з дослідженням правового статусу учасників депозитарної системи, внесенням пропозиції щодо удосконалення законодавства України про цінні папери в процесі адаптації до законодавства ЄС.

Список використаної літератури. 1. Пропозиції ПАРД до Закону України "Про депозитарну систему" реєстраційний №9428 від 8.11.2011 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.pard.ua/uploads/documents/50ab896834703.pdf>. 2. НБУ планує створити Расчетный центр на базе депозитарія ВДЦБ // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://delo.ua/finance/nbu-planiruet-sozdat-raschetnyj-centr-na-baze-depozitarija-vdcb-189639/>. 3. Проект Закону України № 0964 від 12.12.2012 "Про внесення змін до Закону України "Про цінні папери та фондовий ринок" щодо емісії облігацій міжнародних фінансових організацій". [Електронний ресурс]. Режим доступу http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?id=&pf3511=45082. 4. Програмою розвитку фондового ринку на 2012–2014 роки // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nssmc.gov.ua/fund/development/plan>. 5. Концепції доступу на український фондовий ринок фінансових інструментів іноземних емітентів, активи яких розташовані в Україні [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.aust.com.ua/docs/Концепция_ИЦБ.doc

Надійшла до редколегії 10.12.12